

PSY 475 VĚDECKÁ KOMUNIKACE

PŘEDNÁŠKA: ODBORNÁ PUBLIKACE

Hana Macháčková
Lenka Dědková
Věra Kontríková
Jan Šerek

PSANÍ ODBORNÉHO ČLÁNKU

- Existuje více typů odborných článků
- Různé typy se píší jinak: mají jinou strukturu, obsahují jiný materiál
- Existují ale také určitá společná pravidla, která se ve všech musí dodržovat

- Následující materiály viz:
- American Psychological Association (2009). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington : American psychological association.

TYPY ČLÁNKŮ (DLE APA)

- **Empirická studie** – prezentuje výsledky zkoumání
 - Na vlastních datech nebo jako sekundární analýza
 - Kvalitativní i kvantitativní studie
- Z jedněch dat lze publikovat více článků (např. projekt EUKO II, EVS, ELSPAC)
- Výsledky ale musí být nové!
 - Nelze opakovat dřívější zjištění (viz později)
- **Struktura:**
 - Úvod do problematiky, cíl studie
 - Metoda a výsledky
 - Diskuse – shrnutí, interpretace, implikace

TYPY ČLÁNKŮ (DLE APA)

- **Literature review** – přehledová studie
 - Teoretická syntéza
 - Kvantitativní metaanalýza
- Zde pracujete s již publikovanými poznatky
- Cíle: shrnutí poznání, vyjasnění rozporů, hledání nových otázek
- Struktura:
 - Definování a vyjasnění problému/otázky
 - Shrnutí předchozích zjištění (např. podle konceptů, nebo podle vývoje otázky na poli psychologie; např. vývoj zkoumání inteligence)
 - Identifikace vztahů, rozporů, mezer
 - Návrh dalšího postupu při řešení problému

TYPY ČLÁNKŮ (DLE APA)

- **Teoretické studie**
- Využíváme dosavadní zjištění, ale rozvíjíme teorii
 - Podobnost s literature review, ale ne takový důraz na empirická zjištění (pouze pokud je přímo využívá)
- Rozvíjíme (či kritizujeme) dosavadní teorii nebo představujeme novou
- Zkoumáme nakolik je teorie
 - Vnitřně konzistentní
 - Externě validní
- Struktura není pevněji stanovena, mění se v návaznosti na zkoumanou problematiku

TYPY ČLÁNKŮ (DLE APA)

- **Metodologické články**
- Ukazují nové postupy, rozvíjí/mění ty, které již existují, diskutují kvantitativní i kvalitativní metodologické přístupy i konkrétní postupy
 - Např. použití SEM, zakotvené teorie
- Empirická data především k demonstraci, ne k prezentaci zjištění
- Jsou zacíleny na odborníky velmi dobře obeznámené s metodologií, často vysoce odborné (a poměrně náročné)
- Musí uvést všechny informace potřebné k zhodnocení a případné aplikaci metody
 - Mnoho odborného materiálu (rovnice, syntax, kódování rozhovoru) – pro přehlednost se dávají do příloh
- Struktura – krátké uvedení problému/tématu, popis vlastní práce, krátké zhodnocení a implikace pro budoucí výzkum na konec

TYPY ČLÁNKŮ (DLE APA)

- **Případové studie**
- Zjištění a materiály z práce s jednotkou (jedinec, komunita, organizace, instituce...)
- Poukazují na problém, navrhují řešení, aplikace, potřebu dalšího výzkumu...
- Obsahují mnoho konkrétního popisného materiálu
- Důležité dbát na etiku (např. otázka anonymity)

TYPY ČLÁNKŮ (DLE APA)

- ...a další útvary
- Reporty
- Komentáře (a odpovědi)
- Recenze
- Dopisy editorovi
- Editorialy
- Nekrology
- ...

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VE VĚDECKÉ KOMUNIKACI

○ Reportování výsledků

- Cílem je mít studii která je opakovatelná a ověřitelná
- Data se nesmí měnit ani prezentovat způsobem, který by zkreslil jejich interpretaci (např. v zavádějícím grafu, „statistickým kouzlením“)
- Musí se reportovat všechna data, i ta, která jsou pro nás „nepříjemná“ (např. odporují hypotéze)

“Data don't make any sense,
we will have to resort to statistics.”

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VE VĚDECKÉ KOMUNIKACI

○ Dostupnost dat

- Pro editora v průběhu recenze (pokud by je vyžadoval kvůli nesrovnalostem, otázkám...)
- Po publikaci někomu, kdo by chtěl ověřit výsledky (kvalifikovaný odborník; na základě psané dohody)
- 5 let po publikaci musí být data dostupná na vyžádání, společně s dalším důležitým materiálem (záznamy o situaci, kodovací postupy, atd.)

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VE VĚDECKÉ KOMUNIKACI

○ Duplikáty

- Zjištění se publikuje jen jednou!
- Nepublikujeme to, co vyšlo jinde (i když třeba v jiném jazyce)
- Výjimka – limited circulation diplomová práce, představení na konferenci – ale v jiném formátu, ne v proceedings
- Duplikáty by zkreslily obraz o problému (viz metaanalýzy); problém i s copyrightem

○ „Tříštění“ zjištění

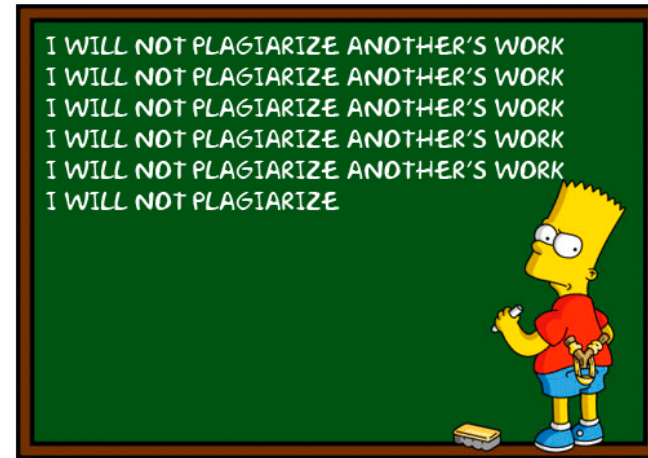
- Data která lze představit v jenom článku nerozdělujeme do více publikací
- Opět by byl problém s metaanalýzou

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VE VĚDECKÉ KOMUNIKACI

○ Plagiarismus

- pravidla citování znáte
- musí se dodržovat

○ Pozor také na sebe-plagiarismus (který je v podstatě duplikací)

- citovat se nemusíme jen u malého rozsahu duplikace (např. jen u velmi krátkého shrnutí; ne u výsledků)

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VE VĚDECKÉ KOMUNIKACI: DALŠÍ PROBLÉMY

- Důvěrnost dat
- Střet zájmů (uvádí se)
- Uznané autorství - při podstatném přínosu
 - Např. sběr dat, analýza, konzultace
 - Nemusí být samotné psaní článku
 - Ale ne vše se „počítá“ (vedení rozhovorů studenty ve studii ELSPAC)

